

gere et emergere ex hoc cœno, relinquendo mundum, et ea, quæ in mundo sunt; sed necesse est, ut etiam sordes a se excutiat, et maculas, id est, affectus mundanos eluat. **FATIUS**, c. IX.

Sicut patrefamilias peregre abeunte, mox canes domestici hæc illac insolenter vagantur, importunitè latratibus omnia complent, et morsibus quosvis obvios aggrediuntur; ita eum anima foras evagatur, et negligit ea quæ sunt sui muneris, mox veluti protervi alque importuni canes ex diversis partibus libidines corporis foras se dant, et vehementer in ipsum oblatrant, ac variis modis dilacerare conantur. **S. BASIL.** in *Const. monast.*

Sicut equus aufugiens, qui capistrum adhuc capiti obvolutum habet, facile implicatur, capiturque, et in stabulum antiquum reducitur; ita et is, qui a mundo fugit, nisi etiam a capistro affectuum mundanorum sit liber, facile iterum antiquis cupiditatibus irretietur, et tandem omnino iterum ad mundum retrahetur. **FATIUS**, c. IX, *de Mort.*

UTILITAS. — Sicut equus, licet indomitus et effrenis, si tamen peritum habeat equitem sibi incidentem, nemini nocet, ipsum vero equitem cito, facileque viam suam decurrere facit; ita corporis vivacitas ei, qui ad eam refrenandam animum promptum ac vigilantem habet, non modo non obest, sed potius plurimum juvat ad viam perfectionis clerici ac suavitè decurrendam.

Sicut obturatis fontibus præcipuis aquæ largiter fluentis, mox omnes etiam rivi ab illis promanantes exsiccantur; ita ex abnegatione voluntatis et iudicii proprii, abnegatio omnium aliarum passionum et affectuum in anima nostra repugnantium procedere solet.

ASCETICA.

Cum hæc abnegatio sit unum ex præcipuis mediis, quibus ad perfectionem tenditur et pervenitur; ideo plurimum quoque conari debet Asceta, ut cognitionem, estimationem, et praxim illius sufficientem acquirat.

Et cognitionem quidem quod attinet, hæc non difficulter acquirat, si bene perpendat doctrinam a S. Dorothæo sequentibus verbis datam: Patres sancti et Majores nostri sibi ipsi mundum crucifigentes, per dura certamina, sese quoque mundo crucifixerunt. Nos vero videmus nobis ipsi mundum crucifixisse, quia reliquimus eum, et ad mona-

steria divertimus; et nolumus nos mundo crucifigere, adhuc enim in animo nostro viget blanditiæ illius, adhuc in nobis ipsius affectum abscondimus. Compatimur illius gloriæ, compatimur deliciis et voluptatibus, compatimur ornamentis et vestibus, ob viles et inanes res dilabimur plerumque ad pristinas ejus passiones. Quod sane non nisi ex amentia provenit, ut qui pretiosas, et magnas res reliquimus, ob minimas plurimum perturbemur. Atque id a nobis pessime, ut enim mundo et ejus rebus abrenuntiavimus, ita et pristinis ejus passionibus abrenuntiare debemus.

Praxim vero abnegationis ex sequenti S. Nili Abbatis doctrina discet: Consulendum est, inquit, iis, qui nuper a mundi tumultu discesserunt, ut quietem et silentium colant, caveantque, ne frequentius in publicum prodeundo, vulnera per sensus accepta cogitatione renovent, neve antiquis peccatorum similitudinibus alias formas adjungant; mens enim eorum, qui nuper a malitia recesserunt, similis est corpori ex diuturno morbo convalescere incipienti, quod nondum confirmatis viribus qualibet affectio in graviorem morbum impellit. **CASSIAN.** lib. V *Inst.* c. XIII.

Unde et Sanctus Bernardus ait: Omnis nova conversio pristinae vite habet permissionem. **S. BERN.** serm. VI *ad Sor.*

Estimationem denique ex doctrina ab ipso Christo S. Mariæ Magdalena de Pazzis data concipiet, sic enim ei dixit: Inter impedimenta donorum S. Spiritus non tantum sunt ea peccata, quæ Deum expellunt ex anima, sed et propria voluntas, et proprium iudicium eorum, qui modo suo volunt servire Deo. Qui quidem desiderant Spiritum Sanctum, sed eum desiderant eo modo, qui illis placet, et qui illis videtur et sic se reddunt inhabiles ad percipiendum eum, qui est tanquam hamus quidam, quo Deus vult capere animam ex se adeo vilem. *Vit.* p. III, § 4.

MISCELLANEA.

QUALITAS. — S. Fulgentius Episcopus et Abbas illos veros Monachos esse dicebat, qui mortificatis voluntatibus suis parati essent, nihil velle, vel nolle, sed Abbatis tantummodo consilia vel præcepta servare. **SICUTUS** 1 Jan.

S. Bernardus quærens, an ex Collegio Discipulorum reprobari quis possit, non habens oculos? respondet affirmative, eo quod non tantum dentur loculi pecunie, sed etiam proprie voluntatis, quæ, nisi abnegetur, æque ac pecunia in periculum præcipitare potest. **S. BERN.** in decl. sup. *Eccæ nos.*

UTILITAS. — Catharina sic olim locutus est Christus: Dico tibi, et Patri animæ tuæ, quem dedi tibi super terram, ut viriliter toleretis ea, quæ concedantur vobis, omni propria voluntate sensitiva perempta; hæc enim ratione omnes virtutes acquiruntur.

DIGNITAS. — Eidem alias dixit Christus: Si peteres a me, qui sunt isti? tibi responderem: Ipsi sunt alter ego, quia sponte perderunt, et abnegarunt eorum propriam voluntatem, facti meæ voluntati conformes, et uniti, et in omnibus ea induti.

AUCTORES.

Julius Fatus, *de Mortific.* c. IX, X, XI, XII, Nicolaus Lancizius, opusc. X, c. XIII, XIV et XV.

Bernardus Rosignolius, *de Disciplina Christ. perfect.* l. II, c. xxx et l. V, c. vi.

ABSTINENTIA.

QUOAD ESSENTIAM.

DEFINITIO. — Est virtus, quæ voluptatem in usu ciborum sitam refrenamus, et debitum modum in eorum sumptione constituimus. Vel brevius, juxta S. Thomam: Est subtractio ciborum ratione regulata. **S. THOM.** II, 2, q. CXLVI, cap. 1.

DIVISIO. — Dividitur 1. In *Magnum et generalem*, de qua S. Augustinus: Magnum et generale jejunium est, abstinere ab iniquitatibus, et illicitis voluptatibus. 2. *Naturalem*, per quam ab omni simpliciter cibo, potaque abstinemus, qualis ante sumptionem SS. Eucharistia a media nocte requiritur. Licet hæc et prior abstinencia minus proprie abstinencia nomen participet, prout illa ex S. Thoma supra definita est. 3. *Philosophicam*, quæ est parcimonia cibi ac potus secundum rectam rationem moderata. 4. *Ecclesiasticam*,

quæ juxta Ecclesiæ præscriptum certis diebus, et carniæ esum subtrahimus, et unica tantum refectione contenti sumus. **S. AUG.** *super Joan.*

Subdividitur hæc Abstinencia Ecclesiastica in *Quadragesimalem*, de qua S. Ambrosius ait: Bonum est quidem cunctis temporibus jejunare, sed melius Quadragesimam jejunare cum Christo; hæc enim Quadragesimam nobis Dominus suo jejunio consecravit. 2. In abstinencia *Quatuor Temporum*, de qua S. Isidorus Hispalensis locutus est dicens: Triduanis autem diebus jejunare de exemplo sumptum est Ninivitarum, qui damnatis pristinis vitiiis, lotos se tribus diebus jejunio ac penitentia contulerunt, et aperti sacris Deum ad misericordiam provocarunt. **S. ISID.** c. XLI, *De offic. Eccl.*

3. In *Vigiliarum* abstinencia, de qua S. Bernardus sic locutus est: Sanctorum Festa præcipua Patrum sanxit auctoritas, votivis præveniendâ jejunii, utiliter plane, et non ad insipientiam nobis, si adferri, qui advertat. Multa siquidem quotidie peccata contrahimus, et in multis offendimus omnes, nec tutum est omnino, celebrandas suscipere festivitates sacras, maximeque eas, quæ maxime sunt, nisi prius abstinencia purificatione præmissa, quod digniores inveniamur et capaces spiritualium gaudiorum. Et paulo post: Non modo tamen præparatio est ad proximam celebritatem observatio præmissa jejunii, est et admonitio quaedam, eruditioque non parva. Discimus ex hoc ipso, quænam sit vera via festivitatæ æternæ. Quid est enim, quod jejunii solemnia præveniamus, nisi quod per multas tribulationes oportet nos introire in regnum Dei? Indignus quippe est solemnium lætitiæ qui statutum Vigiliæ abstinencia non observat. Mane, inquam, si renuis affligere animam tuam in Vigilia, indignus jure censeberis requie, et exultatione festiva. Est autem universim presentis vite tempus Vigilia quædam solemnitatis magni et æterni Sabbati, quod præstolamur, nec causaberis Vigiliis longiores, si æternitatem festivitatibus attendas. **S. BERN.** in *Vigil. S. Andreae.*

Suspiciuntur autem hæc jejunia ad quinque fines obtinendos. 1. Ad cultum divinum religiosius exhibendum. 2. Ad carnem edomandam, spirituique subjiciendam. 3. Ad fructus penitentia dignos præstandos. 4. Ad obedientiam exerceendam. 5. Ad quamlibet Dei gratiam consequendam.

ACTUS. — Cibos ab Ecclesia veitios pro tempore, quo prohibentur, non sumere.

Jejunia Ecclesiastica exacte servare, nec non ex propria Regula, aut Instituto ordinata custodire, et ex consilio aliqua non præcepta suscipere.

Hora consueta secundum morem Religionis, aut Congregationis, in qua vivimus, et non citius manducare.

Cibos lautiores ac pretiosiores, si necessitas aut caritas non exigat, fugere et aversari.

Communes cibos non exquisite præparatos, sed quomodoecumque oblatos libenter comedere.

Consumere ciborum saluti corporis necessarium, et saluti animæ non officientem dumtaxat accipere.

Ante comestionem cogitationes de cibis penitus abscondere, et in ipsa comestione æstum et nimiam aviditatem cohibere.

Ex quantitate et qualitate, et numero esculentorum ea omnia subtrahere, quæ saluti corporis non nocent, et puritati mentis deserviunt.

EX S. SCRIPTURA.

QUALITAS. — Cibis tuus, quo vesceris, erit in pondere et mensura. EZECH. IV, 10.

Charissimi, obsecro vos, tanquam peregrinos et advenas abstinere a carnalibus desideris, quæ militant adversus animam. PETR. II, 41.

Attendite ne graventur corda vestra in crapula et ebrietate, et curis hujus vite, et superveniat in vos repentina dies illa. LUC. XXI, 34.

Habentes alimenta, et quibus tegamur, his contenti simus. I TIM. VI, 43.

Sanctificate jejunium (munditie vitæ) et vocate cœtum (pauperum scilicet). JOEL. II, 13.

Convertimini ad me in toto corde vestro, in jejunio, planctu, et fletu. IBD. 12.

Tu autem cum jejunas, unge caput tuum, et faciem tuam lava, ne videaris hominibus jejunans, sed Patri tuo, qui est in abscondito; et Pater tuus, qui videt in abscondito, reddet tibi. MATH. VI, 17.

Cum jejunatis, nolite fieri sicut hypoeritæ tristes; exterminant enim facies suas, ut appareant hominibus jejunantes. Amen dico vobis, quia receperunt mercedem suam. MATH. VI, 16.

Quando sederis, ut comedas cum Principe, diligenter attende, quæ apposita sunt ante faciem tuam, et statue cultrum in gutture tuo, si tamen habes in potestate animam tuam, ne desideres de cibis ejus, in quo est panis mendacii. PROV. XXIII, 1.

NECESSITAS. — Sobrii estote, et vigilate, quia adversarius vester diabolus tanquam leo rugiens circuit, querens quem devoret.

Hoc autem genus Dæmoniorum non ejicitur, nisi per orationem et jejunium. MATH. XVII, 20.

Si esca scandalizat fratrem meum, non manducabo in æternum, ne fratrem meum scandalizem. I COR. VIII, 13.

UTILITAS. — Scitote, quoniam exaudiet Dominus preces vestras, si manentes permanseritis in jejunis et orationibus in conspectu Domini. JUDITH. 21.

Melior est victus pauperis sub tegmine asserum, quam epulæ splendide in peregre sine domicilio. ECCL. XXIX, 29.

Quam sufficiens est homini erudito vinum exiguum, et in dormiendo non laborabis ab illo, et non senties dolorem. IBD. XXXI, 22.

Bona est oratio cum jejunio et elemosyna magis quam thesauros abscondere. TOB. XII, 8.

DIGNITAS. — Erit magnus coram Domino, et vinum et siceram non bibet, et Spiritu Sancto replebitur adhuc in utero matris sue. LUC. I, 15.

JECUNDITAS. — Beata terra, cujus Principes vescuntur in tempore suo ad reficiendum, et non ad luxuriam. ECCL. X, 16.

Beati, qui nunc esuritis, quoniam saturabimini. LUC. VI, 21.

Somnus sanitatis in homine parco, dormiet usque mane, et anima illius cum illo delectabitur. ECCL. XXXI, 34.

EX SS. PATRIBUS ET ASCETIS.

QUALITAS. — Cave, ne utilitatem jejunii sola escuram abstinentia metiaris; verum enim jejunium est, ab omnibus vitis esse alienum. S. BASIL. in hom. de laude jejunii.

Per abstinentiam vitia carnis extinguenda sunt, non caro. Sic necesse est, ut artem continentie quis teneat, quatenus non carnem, sed vitia occidat; sæpe enim dum in illa hostem insequimur, etiam civem, quem diligimus, trucidamus; et sæpe, dum civi parcimus, hostem ad prælia quærimus. S. GREGOR. hom. XXX, 36.

Qui cibis abstinent, et mala agunt, dæmones imitantur, quibus culpa adest, et cibis deest. ISMOR. supra Amos.

Per Simonem (Cyrenæum) qui signantur, nisi abstinentes, qui foris carnem affligunt, interiori tamen fructum abstinentiæ non acquirunt. Crucem igitur Domini Simon in angaria portat, qui, cum ad bonum opus sine bona voluntate ducitur, rem bonam sine fructu operatur. Simon ergo Crucem portat, sed in Cruce non moritur, quia abstinentes exteriori corpore per abstinentiam affligunt, sed interiori per desiderium mundo vivunt. S. GREG. super Eccl. p. 5.

Sint moderata et sancta in omni mentis humilitate jejunia, quæ ita attenuent corpus, ut mentem elevent, ne res humilitatis gignat superbiam, et vitia de virtute nascantur. S. HIER. in Epist.

Illud jejunium Deus approbat, ut hoc, quod tibi subtrahis, alteri largiaris, ut unde affligitur, inde egentis proximi caro reparatur. S. GREGOR. in Pasc.

Jejunium sine elemosyna est lucerna sine oleo. CESARIUS in admon. II.

Quid nobis jejunium proderit, si relinquatur in terra? sublevetur penna quadam orationis. S. BERN. in Epist.

Hoc est perfectum et rationabile jejunium, quando noster exterior homo jejunat, interior orat; facilis etiam per jejunium oratio penetrat cœlum. S. ISMOR. de Sum. bon.

Prudenter sibi serviri vult Deus, non ut nimietate debiles fiant, et post medicorum suffragia requirant; temperandum enim est, ut, si fieri possit, coeptum obsequium gradatim provehatur potius, quam inconsiderantia minuatur. Glossa HIER. sup. I Tim. c. v.

Qui abstines a carnibus, quibus aliis diebus uti licet, quomodo peccata admittes, quæ omnino nunquam licent? S. AUG. Ser. LXIV, de Temp.

Jejunium tunc viget, tunc vincit, tunc triumphat, cum duce misericordia pugnat. S. CHRYSOL. ser. VIII.

Hæc justitia hominis in hæc vita, jejunium, elemosyna, oratio. Vis orationem tuam volare ad Deum? fac illi duas alas, jejunium et elemosynam. S. AUGUST. in Ps. XLII.

Considerate, fratres, si horrea et cellaria nostra annis singulis replemus, unde uno anno cibum habeat caro nostra, putas, quantum debemus recondere, unde in æter-

nium sustentetur anima nostra? AUGUST. serm. LVI, de Temp.

Semper virtutis cibis jejunium fuit. S. LEO, s. n. de Jejunio.

Jejunium schola precum, animæ cibis, oris frenum. Jejunium animæ nostræ alimentum est: et sicut corporalis iste cibus impinguat corpus, ita et jejunium animam habitioem efficit, et valentioem. Leves ei pennas producit, ut in sublime feratur, et summa contemplari queat. Vellem ergo vos purificata mente, valeque deliciis et voracitati dicto, matrem omnium honorum et pudicitie, aliarumque virtutum omnium magistrum, jejunium explicitis vestre mentis sinistras suscipere. S. CARYOST. hom. I, in c. II Gen.

Legimus primum in veteri testamento Noe temporibus, cum omne genus humanum scelerala iniquitas occupasset, tot dierum numero patefactis cataractis cœli, aquarum pluvias defluxisse, etc. Ita et modo nobis Dominus illius temporis quadragessimam dedit, ut constituto dierum numero patefactis cœlis, pluvia nos misericordia cœlestis irroret, et inundatione facta per Baptismum, lavaci salutaris nos imber illuminet, et sicut tunc factum est, aquarum fluctibus extinguatur in nobis delictorum iniquitas, virtutum justitia conservetur. S. AMBR. serm. XXXIV.

Si suggerentem audias intrinsecus tentatorem: Quid facis, quia jejunas? defraudas animam tuam, non ei das, quod eam delectat, tibi ipsi ingeris pœnam, tuus ipse tortor, et cruciator existis, etc. Responde hujusmodi tentatori per hæc similitudinem: Si jumento forte insideres, si equo uteris, qui te gestiendo posset præcipitare; nonne ut securus iter ageres, cibaria ferocienti subtraheres, et fame domares, quem freno non posses? Caro mea jumentum meum est; iter ago in Hierusalem; plerumque me rapit, et de via conatur excludere; via autem mea Christus est; ita exultantem non cohibebo jejunio? S. AUG. de util. Jejunii, t. IX, c. I.

Quotquot viros virtutum videmus, sine jejunio non legitimus ascendisse, nec aliquid magnum moliti sunt, nisi prius abstinentia præcessisset. Quanta res jejunium? Angelos ex hominibus facit. S. CYR. I. de Jejun.

Advertamus ergo, quanta sit inter jejunium et saturitatem distantia, inter ventrem vacuum et pulmones epulis distentos. Moy-

ses quia jejunavit Dominum vidit. Populus quia manducavit et bibit, idola fabricavit. Impetraverunt unius hominis jejunia, quod totius populi saturitas desperaverat. Princeps humani generis Adam, quamdiu jejunavit, in paradiso fuit; ubi vero comedit, eiecit est de paradiso. Eiecit ergo nos de paradiso eibus; reducat esuries, reducat jejunium. Semper enim juncta est saturitati lascivia. Sancto Elia jejunanti etiam elementa famulata sunt. Videte, charissimi, quanta sit Dei clementia erga jejunantes. S. AUG. ser. 11 de *Domin. 1 Quadr.*

Uno temporis momento ob gulam populus ille per maxima prodigia Dei cultum eductus, in Ægyptiacam idololatriam turpissime devolutus est. Ex quo si utrumque simul conferas, videre licet, jejunium ad Deum conferas, videre licet, jejunium ad Deum ducere, delicias vero salutem perdere. Quid Esau inquinavit, servumque fratris reddidit? nonne esca una, propter quam primogenita vendidit? Samuelem vero nonne per jejunium oratio largita est matri. Quid fortissimum Samsonem inexpugnabilem reddidit? nonne jejunium, cum quo in matris ventre conceptus est. Jejunium concepit, jejunium nutrit, jejunium virum effecit. Quod sane Angelus matri præcepit, monens quæcumque ex vite procederent, ne attingeret, non vinum, non siceram biberet. Jejunium Prophetas genuit, potentes confirmat atque roborat. Jejunium legislatores sapientes facit: animæ optima custodia, corporis socius securus, fortibus viris munimentum et arma, athletis et certantibus exercitatio. Hoc præterea tentationes propulsat, ad pietatem armat, cum sobrietate habitat, temperantiam opes exest; in bellis fortitudinem affert, in pace quietem docet; Nazarenum sanctificat, Sacerdotem perficit. S. BASIL. hom. 1 de *Jejun. ante Medi.*

Abstinencia tua atque jejunium tuum eo magis Deo grata sunt, quo cum moribus sanctis offeruntur, ut cum in aliis sint umbrae vitiorum, in te sunt ornacula virtutum. HERON. ad *Demetr.*

Quid prodest tenuari corpus abstinentia, si animus intumescit superbia? Idem, ad *Celant.*

Sic abstinere debemus, ut non nos necessitati abstinentie subdemus, ne jam non devoti, sed inviti rem voluntariam faciamus. PROPERT. Lib. II, de *Vit. contemptu.*

Mater sanitatis est abstinentia, mater ægritudinis est voluptas, sine enim carne et

vino cito friget Venus, et a patre Libero ad inconcessam Venerem proximus est intemperantia locus. HERON. in *Epist.*

Melior est abstinentia vitiorum, quam ciborum. BERNARD. ad *Sororem.*

NECESSITAS. — Propterea et Deus hominem a principio faciens, illico frenum ei jejunii manibus imposuit, veluti pie amabileque matri et magistro optimo committens. Si in paradiso jejunium necessarium fuit, extra paradisum multo magis erit. Si ante plagam utilis medicina fuerat, multo magis post plagam. Si necdum bello voluptatum insurgente, nobis arma fuerat opportuna, multo magis post voluptatum, vitiorumque prælium a demonibus nobis illatum. Igitur nobis necessaria sunt a jejunio auxilia. Vidisti, quomodo irascitur Deus jejunio spreto? Discere et quomodo letatur jejunio honorato. Quemadmodum jejunio spreto mortem sperenti obtulit, sic iterum eodem honorato a morte revocavit. S. CHRYS. tom. V de *Penit.* hom. III.

Sed cur Elia Deus panem et aquam tantum, non etiam submisit prandium, sicut Danieli in cavum leoninum? Augustinus respondens: Sciebat Deus, inquit, prophetam suum tentantem diabolum aliter superare non posse, nisi jejuniis eruditus insidiantis inimici tentamenta depelleret. S. AUGUST. tom. X, serm. LXIII de *Temp.*

Nos creaturam Dei omnem laudamus, sed maciem saginæ, abstinentiam luxuriæ, jejunia præferimus saturitati. A diebus Joannis Baptistæ jejunatoris et virginis, regnum colorum vim patitur, et violenti diripiunt illud. Timemus enim, ne ab adventu æterni Judicis, sicut in diebus diluvii, et eversiois Sodomæ et Gomorrhæ, deprehendamur manducantes, et bibentes, et nubentes, et nuptii tradentes. Nam et diluvium, et ignis de cælo saturitatem pariter et nuptias, quas deleteret, invenit. S. HIERON. I. II *advers. Jovin.*

ÆQUITAS. — Si sola gula peccavit, sola jejunet, et sufficit; si vero peccaverunt et membra, cur non jejunent et ipsa? Jejunet igitur oculus a curiosis aspectibus, et omni penitentia, ut bene humiliatus coereatur in penitentia, qui male liber vagabatur in culpa. Jejunet lingua a detractione et murmuratione, ab inutilibus et vanis, et scurrilibus verbis; interdum quoque ob gravitatem silentii ab ipsis, quæ videri poterant necessaria. Jejunet auris nequiter pruriens in fabulis, et rumoribus, et quæcumque otiosa,

et ad salutem minime pertinentia. Jejunet manus ab otiosis signis et operibus omnibus, quæ non sunt imperata; sed et multo magis ipsa anima jejunet a vitiiis et propria voluntate sua, etenim sine hoc jejunio cætera a Domino reprobantur, sicut scriptum est: Quia in diebus jejuniorum vestrorum voluntates vestras inveniuntur. S. BERN. s. XXXVIII.

Quia a Paradisi gaudiis per cibum cecidimus; ad hæc, in quantum possumus, per abstinentiam resurgamus. S. GREGOR. in *Homil.*

Cogitandum summopere est, ut, qui se illicita meminit commisisse, a quibusdam etiam licitis studeat abstinere, quatenus per hoc Conditori suo satisfaciat, ut, qui commisit prohibita, sibimetipsi abscondere debet et concessa, et se reprehendat in minimis, quem meminit in maximis deliquisse. Idem, hom. sup. *Ev.*

UTILITAS CORPORIS. — Mater sanitatis est abstinentia, mater ægritudinis voluptas; nam sine carne et vino cito friget Venus, et a patre Libero ad inconcessam Venerem proximus est gradus. S. HIER. in *Epist.*

Excipite male valentes sanitatis matrem: qui bona estis valetudine, excipite bonæ habitudinis custodem. Interroga medicos, et dicent tibi, nihil esse periculosius habitudine corporis extreme bonæ, ideoque, qui peritissimi sunt artis, per jejunium extrahunt redundantiam, ne vis naturæ pondere corpulentæ fracta succumbat. Idem.

UTILITAS ANIMÆ. — Jejunium purgat mentem, sublevat sensum, carnem spiritui subjicit, cor facit contritum et humiliatum, concupiscentiæ nebulas dispergit, libidinum ardores extinguit, castitatis vero lumen accendit. S. AUG. in s. de *Jejun.*

Si caro in terram vergens est onus animæ, et sarcina prægravans prævolantem, quantum quisque delectatur superiore vita sua, tantum deponit de terrena sarcina sua. S. AUG. in *trac. de Util. jejun.*

Jejunium orationem, devotionem, et fiduciam donat. Oratio virtutem impetrat jejunandi, et jejunium meretur gratiam orandi. Jejunium orationem roborat, oratio sanctificat jejunium, et representat Domino. S. BERN. s. XXXVIII.

Bonum et salutare jejunium, quo redimuntur æterna supplicia, dum remittuntur peccata; non solum autem ablatio est peccatorum, sed etiam extirpatio vitiorum; non solum obtinet veniam, sed meretur gratiam;

non solum delet peccata præterita, quæ commisimus, sed etiam repellit futura, quæ committere poteramus. Ibidem.

DIGNITAS. — Quid est jejunium, nisi substantia et imago vitæ celestis? Jejunium refectio animæ, cibum mentis. Jejunium est vita Angelorum. Jejunium mors culpe, excidium delictorum, remedium salutis, radix gratiæ, fundamentum est castitatis. Hoc gradu ad Deum citius pervenitur; hoc gradu antequam curru Elias ascendit. S. AMBR. I. de *Elia et jejun.*

Jejunium non solum perfecta virtus, sed ceterarum virtutum fundamentum est, et sanctificatio, et pudicitia, atque prudentia, sine qua nemo videbit Deum. S. HIER. ad *Demetr.*

Jejunium est animarum nostrarum tranquillitas, senum decor, adolescentium pedagogus, continentium magister, quod omnem sexum et ætatem quasi diadema quoddam ornat. S. CHRYS., hom. II in *Gen.*

Quidquid vetustate præcellit, idem venerabile est; reverere igitur jejunii canitem. Tam vetus est, ut simul cum homine condito in Paradiso cœperit. In Paradiso prescriptum est.

Jejunium semus esse Dei arcem, Christi castrum, murum Spiritus Sancti, vexillum fidei, castitatis signum, sanctitatis trophæum. PETRUS NAV. in *serm.*

JUCUNDITAS. — Jejunium animæ nostræ alimentum est, leves ei pennas producit, ut in sublime feratur, et summa contemplari queat, voluptatibusque, et omnia, quæ in hoc mundo habentur suavia, ipsa sit superior. Et quemadmodum leviores naves maria velocius transeunt, contra multis oneribus gravata submerguntur; ita jejunium quidem leviores reddens mentem, efficit, ut facilis hujus vitæ pelagus transmittat, et in cælum, ac ea, quæ in cœlis sunt, respiciat, et nihil faciat præsentia, sed ut umbras, et si quid minus, diffugere censeat. S. CHRYS., hom. I, in *Gen.*

JEJUNIUM QUADRAGESIMALE. — Adest nobis venerabile, et medicabile tempus quadragesimæ, per quod jejunantes peccatorum nostrorum vulnera curare debemus, illius prerogatio tædium parere non debet; quia quanto plures dies sunt jejunii, tanto major est causa remedii. Sunt messis illi, et vindemiæ dies, inquit B. Hilarius, Episcopus Arelatensis, de *vit. quadrag.*, omni acceptione dignissimi, propter fructuum, et celestium

gratiarum, quas nobis partiuntur, copiam. AUGUST., serm. LXV de Temp.

Videtur, quia, quod quadragesimam jejuniis, non est humana inventio; auctoritas est divina; et est mysticum, non presumptum; nec est de terreno usu, sed de celestibus secretis. S. CHRYSOL., serm. XI.

Eccc, fratres charissimi, Deo propitio, tempus quadragesimæ venit, et ideo rogo, dilectissimi, ut dies istos corporibus salubres, et animæ medicinales ita cum Dei adiutorio sancte et spiritualiter celebremus; ut observatio sanctæ Quadragesimæ non nobis iudicium pariat, sed profectum. Si enim negligenter agimus, si nos minus occupationibus implemus, si castitatem servare nolumus, si jejuniis, et vigiliis, et orationibus non insistimus, si Scripturas Divinas, aut ipsi non legimus, aut legentes alios non libenter audimus, ipsa nobis medicamenta convertentur in vulnera, et inde habebimus iudicium, unde potuimus habere remedium. Et ideo rogo vos, fratres carissimi, ad Vigiliis maturius surgite, ad Tertiam, ad Sextam, ad Nonam ante omnia convenite. Nullus se a sancto opere subtrahat, nisi quem infirmitas, aut publica utilitas, aut forte certa et grandis necessitas tenuerit occupatum. Infelix voluptas, infelicior cupiditas atque luxuria per transitoriam dulcedinem præparant sempiternam amaritudinem. Abstinencia vero, vigilie, orationes, atque jejuniis per brevissimas angustias perducunt ad Paradisi delicias; quia non mentitur veritas, quæ in Evangelio dicit: Arcta et angusta via est, quæ ducit ad vitam, et pauci sunt, qui inveniunt eam. Nec per latam viam diu gaudetur, nec per angustam et asperam longo tempore laboratur; quia et isti post brevem tristitiam accipiunt vitam æternam, et illi post parvum gaudium patiuntur sine fine supplicium. Et ideo, fratres carissimi, in istis quadraginta diebus, quasi totius anni cibaria animæ nostræ, jejunando, legendo vel orando providere debemus. Nam licet per totum annum, Deo propitio, lectiones divinas frequenter et fideliter audiatis, istis tamen diebus de pelago, et fluctibus mundi hujus quasi ad portum Quadragesimæ confugiatis, debemus requiescere, et lectiones divinas in exceptorio cordis nostri cum silentio et pace suscipere; ut, Deo propitio, pro amore vite æternæ, quod per totum annum multis tempestatibus, id est, peccatorum fluctibus, aut fractum, aut dissolu-

tum, aut corruptum, aut perditum est, omni sollicitudine istis diebus reparare studeamus atque componere. S. AUG., s. 1, in Cin.

Non enim frustra quadraginta dies jejuniorum sunt constituti, quibus Moyses et Elias, et ipse Dominus jejunavit, et Ecclesia præcipuam observationem jejuniorum, Quadragesimam vocat. Unde et in Hebræo de Ninivitis apud Joannem Prophetam scriptum perhibet: adhuc Quadraginta dies, et Ninive subvertetur; ut per tot dies accommodatos humilitioni poenitentium, intelligatur in jejuniis sua delivisse peccata et impetrasse misericordiam Dei. Idem, l. I, q. LXIX.

Quadragesima sane jejuniorum habet auctoritatem, et in veteribus libris ex jejunio Moyses et Elias, et ex Evangelio. Idem, epist. CXIX.

Omne vite nostræ tempus, stadium quoddam debemus putare virtutum et ad celeste bravium tota virtute contendere. Sed hoc præcipue in Quadragesimæ diebus implendum est, qui abstinentiæ et jejuniis dedicati, tantum nobis ad virtutem animi conferunt, quantum et de corpore voluptatem decerpunt. Est autem legitimus numerus iste jejunii, et qui in sanctis celebratur exemplis. Celebremus ergo hos dies cum omni alacritate mentis et gaudio, et eos omnibus epulis et corporalibus deliciis præferamus. In his enim præcipue diebus ad implendam Domini voluntatem accendimur, quando maxime per abstinentiam voluptas carnis extinguitur. Tunc enim ad Dominum, et ad ejus futura promissa tota mens purior faciendâ festinat, cum nulla crapula, nulla cibi vel potus satietate crassatur. Unde et Salvator in Evangelio dixit: Attendite itaque vobis, ne graventur corda vestra in crapula, et ebrietate, et cogitationibus secularibus, et superveniat in vos dies illa repentina; quamquam laqueus enim supervenit universo mundo, et nemo effugiet. Idem.

Sed et illa est in Quadragesimæ diebus grandis utilitas, quod, dum etiam a licetis abstinemus, magis ac magis admonemur illicita vitare. Qui enim abstinemus nos a carnibus, quibus aliis diebus nobis uti licet; qui nos abstinemus a vino, quod moderate uti licet; qui ergo ista vitamus, quæ aliquando licent, in primis peccata fugiamus, quæ omnino nunquam licent. Itaque si volumus bene jejunare a cibis, ante omnia jejunemus a vitiiis. Quid enim prodest vitare corpus ab escis, et animam replere

peccatis? Quid prodest, pallidum esse jejuniis, si odio et invidia livescas? Quid prodest, vinum non bibere, et iracundiæ veneno inebriari? Quid prodest abstinere a carnibus ad edendum creatis, et malignis obtractionibus fratrum membra lacerare? Quid prodest, si abstinemus ab his, quæ aliquando licent, et faciamus illa, quæ nunquam licent? Deus enim illos honorat et diligit, qui illicita fugiunt. Sic ergo, ut dixi, jejunemus a cibis, ut multo magis jejunemus a vitiiis, ut sanctorum morum ubertate saturemur, ut et in futuro mereamur ipsorum operum retributione satiari, sicut in Evangelio legimus: Beati, qui esuriunt, et sitiunt iustitiam, quoniam ipsi saturabuntur. Illam enim compensationem magis eligere debemus, ut cibos, quibus nos abstinemus, eos pauperibus ac debilibus largiamur; secundum illud, quod scriptum est: Beati, qui contenti sunt esurire, ut alibi reficiantur. Satis Deo acceptum est munus, quando indigens saturatur, quando nudus vestitur, quando ira non perficitur, et iracundiæ tempus non reservatur, quando malum pro malo non redditur. Tunc grata sunt Deo nostra jejunia, si illi, qui necessitate jejunt, reficiantur a nobis. Tunc illam Domini sententiam audire merebimur: Amen dico vobis, quamdiu fecistis uni ex minimis istis, mihi fecistis. O benignissimum Dominum ad edomandam hominum avaritiam, qui sibi dari dicit, quod vel minimo pauperi donatum fuerit. Vobis autem, fratres, præstet Domini misericordia, ut ei jejuniis, et elemosynis in bonis operibus serviatis. Idem, s. 1, in Dom. 1 Quadr.

Non enim leve peccatum, fidelibus indicat Quadragesimam a Domino non jejunare, et jejunia consecrata ventris voracitate dissolvere. Scriptum est: Qui dicit, se in Christo manere, debet, sicut ille ambulavit, et ipse ambulare. S. AUG. s. LXV de Temp.

S. Nicolaus Episcopus, adhuc infans, cum reliquis diebus lac nutricis frequens sugeret, quarta et sexta feria semel dumtaxat, idque vesperi sugebat; quam jejunii consuetudinem in reliqua vita semper tenuit. SCRUTUS, 6 dec.

B. Maria Magdalena de Pazzis etiam in pueritia non sumebat jentaculum, et in summo æstu, nunquam refrigerio utebatur, quod adeo Deo placuit, ut post viginti quatuor annos ei revelaverit, propter hanc mortificationem gulæ ei præparatum esse in oculis mensam plenam pretiosissimis cibis. VITA e. v.

S. Thomas Aquinas cum in morbo magnum habuisset desiderium certum genus porrorum pisciculorum comedendi, iique appositi essent, noluit illos manducare, ut appetitum castigaret. P. SANCHEZ, in Regn. Dei, c. 11.

Cum quondam B. Macario una recens mitteretur, ille ab ejus comestione sibi tempe-

EXEMPLA CATHOLICA, ET SACRA.

QUALITAS. — De B. Virgine sic scribit S. Ambrosius: Quid ego exequar ciborum parcimoniam, officiorum redundantiam, alterum supra naturam superfuisse, alterum pene ipsi naturæ defuisse? illic nulla intermissa tempora, hinc congenitas jejuniis dies? etsi quando reficiendi successisset voluntas, cibis plerumque obvius, qui mortem arceret, non delicias ministraret. S. AMBR. l. II de Virg.

Uxorri Manoe liberatorem populi concepturæ apparet Angelus abstinentiam præcepit. JUDIC. XIII.

Proposuit Daniel in corde suo, ne pollueretur de mensa Regis. Eidem Deus in lacum per Habacuc, non carnem et alia cibaria delicata, sed panem et pulmentum misit. DAN. III, 14.

Eleazarus maluit occidi, quam carnes porcinas contra legem comedere. Idem etiam fratres Machabei præstiterunt cum matre. II MACH., VI et VII.

S. Joannes Præcursor Domini, teste S. Augustino, locatus in eremo et melle silvestri nutritur, non animalium carnibus, non volucrium suavitibus pasceatur; poterat utique juxta Jordanem potentius piscium delicias sibi exhibere, sed benignissimum Dominum ad edomandam hominum avaritiam, qui sibi dari dicit, quod vel minimo pauperi donatum fuerit. Vobis autem, fratres, præstet Domini misericordia, ut ei jejuniis, et elemosynis in bonis operibus serviatis. Idem, s. 1, in Dom. 1 Quadr.

S. Nicolaus Episcopus, adhuc infans, cum reliquis diebus lac nutricis frequens sugeret, quarta et sexta feria semel dumtaxat, idque vesperi sugebat; quam jejunii consuetudinem in reliqua vita semper tenuit. SCRUTUS, 6 dec.

B. Maria Magdalena de Pazzis etiam in pueritia non sumebat jentaculum, et in summo æstu, nunquam refrigerio utebatur, quod adeo Deo placuit, ut post viginti quatuor annos ei revelaverit, propter hanc mortificationem gulæ ei præparatum esse in oculis mensam plenam pretiosissimis cibis. VITA e. v.

S. Thomas Aquinas cum in morbo magnum habuisset desiderium certum genus porrorum pisciculorum comedendi, iique appositi essent, noluit illos manducare, ut appetitum castigaret. P. SANCHEZ, in Regn. Dei, c. 11.

Cum quondam B. Macario una recens mitteretur, ille ab ejus comestione sibi tempe-

rans, eam alicui infirmo misit, qui, postquam illam iterum alteri misisset, ad omnes denique Eremi manus pervenit, et non sine ingenti admiratione ad Maecarium rediit. *Ibid.*, f. 400.

Abbas Isidorus, etsi summam sibi abstinentiam imperabat, tamen propter hilaritatem animi pinguis factus est, cumque semel flens ad mensam accederet, et causa fletus quaereret, respondit: Ego deberem cum Christo in mediis Paradisi deliciis habitare, et huc venio manducaturus, ut bruta. (*Id.*)

Fr. Bernardus de Quintavalle, socius S. Francisci, dicere solebat, gulæ vim multo magis in gusta, quam copia ciborum roperi; ideo ipse libenter ad publica convivia accedebat, eo quod ibi insignem haberet occasionem se mortificandi, aliosque ædificandi. *Ib.* f. 481.

Constantinopoli, cum ob summam annonæ caritatem Justinianus Imperator in Quadragesima carnes vendi jussisset, Christiani tam severe servarunt abstinentiam, ut mallent fame contabescere, quam carne vesci. *NICEPH.* lib. XII, c. XXXII.

Venantii quondam Patricii in Samnii partibus villa fuit, in qua colonus ejus filium Honoratum nomine habuit, qui annis puerilibus ad amorem cœlestis patriæ per abstinentiam exarsit. Cumque tam magna conversatione polleret, seque jam ab otioso quoque sermone restringeret, multumque, ut præfatus sum, per abstinentiam carnem domaret, die quadam parentes ejus vicinis suis convivium fecerunt, in quo ad vescendum carnes paratæ sunt; quas dum ille ad esum contingere præ abstinentiæ amore recusaret, cœperunt eum parentes ejus irridere, ac dicere: Comede, nunquid tibi in his montibus piscem allaturi sumus? Illo vero in loco pisces audiri consueverant, non videri. Sed dum his sermonibus Honoratus irrideret, repente in convivio aqua defuit ad ministerium, et cum situla lignea, sicut mos illie erat, mancipium ad montem perrexit. Dumque hauriret aquam, piscis situlam intravit. Reversumque mancipium ante ora dissembientium piscem cum aqua fudit, qui ad totius diei victum potuisset Honorato sufficere. Mirati sunt omnes, totaque illa parentum irrisio cessavit. Cœpere namque in Honorato venerari abstinentiam, quam ante deridebant, sicque a Dei homine irrisiois detersit opprobria piscis de monte. *Spec. exempli tit. de Abstinentia*, exempl. 1.

Procopius de Justiniano Imperatore sic scribit: Omnibus illis diebus, qui Paschalem solemnitate præcedunt, jejuniu additus duram quandam vitam egit, nedum regali alienam, sed neque privato alicui aliquo modo acceptabilem. Per dies abstinebat; summo mane itidem e lecto consurgens Reipublicæ invigilavit, cujus negotia verbo et opere pertractans, matutinum, meridianum, et non minus nocturnum tempus implevit; nam in seram noctem lectum petens mox surrexit, quasi plumarum pertusus. Cibi appetens, vinum, panem, et alia id genus cibaria abesse voluit, brassicam solum, et agrestes herbas longo tempore sale et aceto maceratas edebat; potus aqua erat sola; neque his ad saturitatem utebatur, sed petiit cibum paulisper degustationem mox dimisit, non eo sumpto, quod nature satis erat.

DAUROLT., c. IV, tit. XI, exempl. x.

Evagrius, Nicephoro teste, ad Maecarium anachoretam sub meridiem revisit, cumque fatigatione ac siti exhaustus frigidam postularet, Maecarius ad illum placide: Mi fili, ait, contentus esto hæc umbra; multi enim viatores, et navigantes ea nunc carent. Evagrius vir mitioris ingenii ad tranquillitatem se componens, de temperantia cœpit disserere. Cui Maecarius: Confide, o fili, ait, et hono esto animo; ego jam totis viginti annis neque panem, neque aquam, neque somnum ad satietatem admisi. Et panem quidem ad medicum libellæ pondus comedi, aquam ad mensuram parissimam bibi; cum vero fatigatio me cogeret, parietis acclinis, exiguum somni partem rapui. Hæc vite meæ methodus est. *NICEPH.* lib. II, c. LXIII.

Legitur in *Scala Cœli*, quod quidam Prælati semel erat, qui non comedebat carnes, tamen faciebat multas injustas exactiones. Cum igitur semel exheredasset unam viduam, illa cum filiis suis in brachiis accessit ad eum, dicens: Domine, tu non comedis carnes mortuas, sed comedis carnes vivas, quia cum deprædationibus tuis interficis, et devoras omnes subditos tuos. Devora ergo etiam istos duos filios meos, et comede eos. Quod ille audiens et compunctus, restituit ei omnia. Patet ex hoc abstinentiam a carnibus nihil homini profuturam esse, neque ulla castigatione corporis, si homo non abstineat a peccatis, et præsertim ab opprobria pauperum, quia non prodest bonum facere, nisi abstinetur a malo. Sunt enim duæ partes justitiæ, sci-

licet declinare a malo, et facere bonum. *Spec. exempl.* cap. 1, exempl. xiv.

Edmundus, Cantuariensis Archiepiscopus, ipse quoque virginitatis coronam adeptus est, lasciviam carnis domans jejuniis. Feria sexta siccò pane tantum et aqua frigida semper est usus. Nunquam illi cura fuit ut pasceret corpus, sed ut sustentaret. Propterea quidem cibavit illum Dominus pane vitæ et intellectus et aqua sapientiæ salutari potavit illum; fuit enim Doctor egregius disciplinis apprime eruditus, multis præterea miraculis clarus. *SABELLI* lib. II.

S. Bonifacius, Moguntiae Archiepiscopus, S. Lutgero, Episcopo Monasteriensi, teste, tantam coluit abstinentiam, ut vix unquam, secundum Apostoli dictum, modico vino uteretur, quod non esset aqua mixtum. Et non tantum in semetipso hoc adimplevit, sed et omnes sibi subditos vehementer admonuit, ut nunquam ebrietatis malum incurrerent, sed velut inferni foveam præcaverent et vitarent. *NICOLAUS SERARIUS* lib. III de *Rebus Moguntinis*.

Genovefa, Parisiensis virgo, a quinquagesimo anno ad quinquagesimum usque, hordeaceo tantum pane et fabis contenta, bis in hebdomada cibum sumebat. Quinquagenaria, Episcoporum jussu, hordeaceo pauli lac et piscem adject, ne ad mortem fere conscitam festinare videretur. *BONFIN.* lib. VI *His.*

B. Fulgentius, Ruspensis Episcopus, supra credibilem modum laboribus se abstinentia cruciabat, sine vino et oleo, manducans et bibens sic parce et tenuiter, ut inedia magnitudo siccitatis corporis cutem fatiscere diversis ulceribus cogeret; ac superdicta impetigine, delicati corporis pulchritudo fœdaretur. Putabant plurimi tunc B. Virum sub occasione infirmitatis aut recessurum simul a proposito sanctitatis, aut reddendum deinceps tepidum, ne vel regulæ communis parcimoniam custodiret. Ille vero contra spem omnium, misericordiae Dei prevenientis auxilio gubernante, ex infirmitate corporis ampliores vires animi capiebat. Salutem vero corporis arbitrio Domini committebat, hoc plerisque dicens: Scimus omnes ex epulis vitam solere servari, non sanitatem posse conferri, nam ut sanetur infirmitas, si explenda videtur gulæ cupiditas, quare infirmantur etiam illi, qui conviviis lautioribus quotidie saginantur? Tolerabat ergo infirmitatem patienter, exercitabat abstinentiam satis humiliter. Parvum namque putans

omne quod faciebat, de die in diem melior fieri gestiebat. Hoc propositum cordis ejus miserator et misericors Deus adjutorio superni juveninis fulcens, velociter ei corporalem restituit sanitatem. *In Vita a discipulo ejus scripta*, apud Surium, 4 die jan.

NECESSITAS. — Referebant quidam fratres de Abbate Nictæa, qui fuit discipulus Abbatissæ Silvani, quia quando in cella sua in monte Sina degebat, moderate abstinebat pro necessitate corporis; quando autem Episcopus ordinatus est in Faran, nimis constrinxit se ipsum diutina abstinentia, et in vigiliis propensius, atque in orationibus intentius agebat. Hæc autem videns discipulus ejus, dixit ei: Quid est, Domine, hoc, quia quando in eremo conversabamur, non tantum in abstinentia laborabas? Respondit ei beatus vir dicens: Considera, frater, quoniam ibi eremus erat, et secreta vita, ac paupertas; nunc autem egressi de eremo cum secularibus conversamur hominibus, et multe ac variae nobis occasiones occurrunt, et ideo timeo, ne in fine vite meæ aliqua occasione Deum offendamus. Si enim S. Apostolus Paulus, qui Christum in se loquentem habebat, et qui tantas virtutes animi possidebat, ut usque ad tertium cœlum, adhuc in corpore positus, ascenderet, tamen dicebat: Mæro corpus meum et servituti subicio, ne forsan aliis prædicans ipse reprobus inveniar; quid nos humiles et peccatores facere oportet?

UTILITAS. — Legi aliquando in Teutonicali libro, quod erat in civitate Genuensi virgo quædam pulcherrima facie, nobilis genere, dives rebus, honestis orta parentibus, nomine Marina. Hanc cum quidam ditissimus atque honestissimus vir, nomine Aronus, in matrimonium accepisset, et aliquandiu cum ea in summa dilectione vixisset, secretius eam in thalamum dicens: Scis, inquit, dulcissima Marina, quomodo negotiationis auxilio, res, famam, honores, et universa, quæ habemus, accepimus, et per eam in hunc felicissimum statum accessimus. Unde quia nisi per mortem separandus, ad hæc Marina ingemiscens: Etsi gravis est mihi, inquit, tua absentia, et cum te non videro, erit omne tempus longissimum, quia tamen tibi

utile visum est, placet, quod concepisti. Age quod libet, tantum ne rebus dispositis ad me desertam sponsam tuam revenire cuncteris. At Aronus : Unum, inquit, est, o Marina, quod tui causa expaveo. Sciant enim juvenes et adulescentes civitatis hujus, te feminam decorum esse, et pulchris fore pulchriorem, unde timeo, si me absentem audierint, et te legitimi mariti carere tutore, parabunt laqueos pudori tuo, et te in sui amorem fraudibus conabuntur allicere. Quod si agent, ut tu pudoris oblita in adulterium lahereris, certe te honore, et me vita privarent. Ad quæ verba Marina in lacrymas resoluta : Ne timeas, inquit, o Arone, ego enim mallem vita defungi, quam rem tam scelestam admittere. Perge igitur securus, non est, quod in hac parte formides, quia Deo ferente presidium, præter te, nullum amatorem admittam. Tali responso accepto Aronus, rebus dispositis in Alexandriam navigavit. Ubi eum esse, cum proceres civitatis Genuensis cognovissent, ordinatis ante domum Marine choris, institutis ludis, resonantibus cantilenis, cor Marine nitebantur evertere. Sed Marina, ut sponsionem marito factam illibatam servaret, clausit fores, fenestras omnes obstruxit, oculos simul et aures, quantum prævalebat, avertit. Cum igitur post multas insidias castum Marine pectus vulnerare non possent, fieretque femina de accepto trophæo liberior, custodiam solitam mitigavit. Quod dum faceret, quendam virum pulcherrimum, procerum forma, nomine Dagmannum, ante domum suam frequentius pertransire videbat; unde interrogat ab ancillis, quisnam, qualisve esset vir ille, qui tam insigne decus, et corporis, et morum præferret. Verum cum audisset eum in utroque jure Doctorem, dotatumque ingenti scientia, amplius eum cœpit amare, felicem se judicans, et nimium beatam, si talis viri amplexibus quandoque uti contingeret. Ut igitur texeret laqueum innocenti, ornatam fulgida veste se ante fores domus suæ quotidie a Dagmanno visendam deposuit, ut suo decore, tanquam veneno per oculos Dagmanni prætereuntis misso, cor saucium amore vulneraret. At vero Dagmannus vir prudens cum esset, et sapiens, nunquam ad eam vel modice intuendam oculum vertit, sed sibi suisque rebus intentus, maturo vultu semper præterit. Videns ergo Marina, oculis dolis se non posse proficere, vi acta amoris, et pudore vacillante, ad

aperta certamina fugiebat. Porro misit nuntius Dagmanno, petens, ut ad se venire non cunctaretur. Dagmannus vero nihil sinistra suspiciatus, venit ad eam, ratus, quia seum de aliqua causa juris haberet conferre. Quem cum Marina in thalamum meretricio cultu ornatum induxisset, post multas verborum ambages, se ejus amore captam indicavit, petitique instantius, ut mutuis amplexibus fruenterentur. Quod ubi audivit Dagmannus, vir utique pudicissimus, ingemit, miserabile ducens, tantum decus tam indebitis amoris procellis agitari, doluitque vehementer, tam vasti pudoris armarium adulteriiis connubiis consensisse. Verum volens ejus vulnere adhiberi remedium, amorem reciprocum simulavit : O me felicem, inquit, o me faventibus Fatibus beatum, quod in eam horam mihi venire concessum est, ut tanto decore frui liceat! Et conversus ad Marinam : Sis felix, pulcherrima femina, quæ te primam ad hujusmodi amorem obtulisti. Noveris tamen, hujus conjunctionis, quam utriusque optamus, leve esse repagulum, atque celerius removendum, quod, quia mihi amica esse cœpisti, liberius intinabo, ut si dies, in quo tibi jungar, sese protraxerit, causam dilationis, agnoscas. Cum Bononie in studiis vitam agerem, contigit quadam vice studentes seditionem suscitare. In qua seditione quidam quidem vulnerati sunt, quidam vero etiam morte prostrati. Quibus ita fientibus, armati Præsides in tumultum militibus vallati cucurrerunt, et nonnullos et studentibus captivantes, in carcerem proiecērunt. Inter quos et ego ducebar tanquam unus ex eis, qui tam eruentam seditionem in urbe concitasset. Videns ergo me carceris caligine retineri, et servari ad poenam, votum vovi Domino, qui conscientiarum latebras novit, quod si me hujus sceleris expertem, liberum et incolumem ad patriam solum reduceret, redderetque vivum parentibus, per integri anni spatium caste, illibateque viverem, ac per idem tempus in pane et aqua jejunarem. Favit voto Conditor rerum, et me miraculose satis vinculis, quibus injuste ligabar, absolvit, reddiditque liberum parentibus, quod paulo ante vehementius flagitabam. Quapropter ne tanto Liberatori ingratus existerem, et sponsionis mee infaustus infractor, statim ut carceri liber exissem, jejunium promissum inchoavi, et eousque hodie productum est, ut sexaginta tantum dies jejunii existi-

mem superesse, quibus transactis, ut cito facient, in tuos amplexus, dulcissima Marina, perveniam. Tu interim fortiter age, et amoris nostri faces faveto. Ad hæc verba, alta ferens suspiria Marina, ait : O tempus nimis longum, et dies tædiosos animo diligenti! cœpitque anxii vehementer. Quod videns Dagmannus, dixit femine : Si igitur tibi nimis longe videntur hi sexaginta dies tu mecum hoc tempus divide. Sume tibi triginta dies jejunii, et ego triginta dies mihi ipsi reservabo, quo fiet, ut infra triginta dierum spatium cupitis amplexibus fruamur. Nam ita voti mei qualitatem moderavi, ut per interpositam personam urgentibus causis satisfacere valeam sponsioni. Dicebat ista vir castus et sapiens, non eo, quod aliquid mali opere adimplere cogitaret sed ut tentatam feminam abstinentiæ remedio liberaret. Ad hujusmodi igitur consilium vultu et animo exhilarata, promptissima voluntate pro Dagmanno jejunium femina inchoavit. Et Dagmannus tunc quidem decessit ab ea; sed post tres dies ad eam reversus, visurus quid ageret, et utrum assumptum jejunium, prout promiserat, inviolatum servaret. Quæ statim, ut vidit venientem, assurgit intranti, sedem locat, charitatis intima signa demonstrat. Dagmannus vero monuit eam, ut constanter agat, et inchoata jejunia compleat, atque sic recedens, post septem dies revertitur. Rediens autem, vidit in ex paulo ante rubentia ora ex inedia palluisse. Unde impensius eam consolans, suadet, ne jejunia sibi dura existimet, per quæ celerius conjungantur. Et rursus post monitionem abscessit. Rediens autem tertio decima quinta die jejunii, invenit eam usque adeo imbecillum factam, ut vix assurgere prævaleret venienti, et usque adeo in ea sanguinem friguisset, ut plurimis licet vestibus circumamicta esset, nullatenus tamen caleceret. Quam ut prius confortatam delinquentis Dagmannus, vigesimo nono die revertitur, et invenit eam in lecto decubentem, et omnibus viribus usque adeo destitutam, ut vix anhelitum ad loquendum sufficientem retentasset. Quod ubi vidit : Quomodo, inquit, nunc tecum agitur, Marina dulcissima? Num inter frigentia membra adhuc ad me fervidum amore pectus observas? Tunc Marina ad se reversa, intelligensque, prudentem virum hujusmodi consilium, ad sibi medendum, invenisse : Grates, inquit, tibi,

sapientissime virorum, mille refundam, nec vel sic possum tuæ charitatis insignis satis esse, quibus non modo honori meo, sed etiam amplissime pudori providisti. Tu igitur vale, et me tibi debetricem teneto, quia tuis muneribus, industria, consilio, non solum ad te irreverens amor refrugit, sed et omnis illiciti amoris, jejunio saluberrimo medente, usque adeo ardor avolvit, ut marito revertenti castra pudoris inviolata servare contendam. Ad quod me juvenbit Dominus, qui sit Deus benedictus in secula. DAUROLR. Exempl. VII.

Ad conservandam sanitatem nihil efficacius, quam cibi et potus identitas conservata; varia enim ferula variarum sunt naturarum. Omnis autem talis varietas parit humorum repugnantiam, et omnis humorum repugnantia repugnat sanitati. Unde elegantissime, et prudentissime respondit quidam de nostris adolescentibus Belyvacensi Episcopo eum interroganti, unde contigerat, quod sanior, et pulchrior esset in claustro, quam solebat esse in seculo : Quia, inquit, uniformiter vivo, et decenter. De quorum primo habeo, ut sanus sim, de secundo, ut pulcher sim. In seculo enim vivebam tam deformiter, quam multiformiter, de quorum primo turpitudinis nascitur etiam corporalis, de secundo aegritudo. Perrexitque querere dicens : Quid ergo comedisti hodie? Satis, inquit. Quid heri? Similiter satis. Non quaro, inquit, de quantitate, sed de qualitate. Quid comedisti heri, quid hodie? Heri, inquit, comedi pisa et olera; et hodie olera et pisa; cras autem comedam pisa cum oleribus; post olera cum pisibus. Vide ergo quam pulchro circuitu eandem sententiam circumdixit, ut variis modis ostenderet, eadem se semper diata uti, quæ præstat corpori sanitatem, et pulchritudinem. Ibid. exempl. VII.

D. Hieronymus, de Asella sanctissima virgine ejusmodi ad Marcellam scribens, adfert exemplum, dicens : Cum per omnem annum jugi jejunio pascere, biduo, triduoque jejus permanens, tum vero in Quadragesima navigii sui vela tendebat, omnes pene hebdomades vultu lætante conjungens, et quod impossibile forsitan est hominibus ad credendum, Deo autem præstante possibile est, ita ad quinquagenariam pervenit ætatem, ut non doleret stomachus, non viscerum cruciaretur injuria, non sicca humus, in qua cubabat, jaecientia membra con-

ficeret, non sacco asperata cutis fetorem, situmque contraheret, sed sano corpore, animo sanior, solitudinem putaret delicias, et in urbe turbida eremum inveniret monachorum. In genibus durities camelorum præ orandi frequentia occalluisse reperta est. S. HIERON. epist. xxv.

Elias jejuniu cœlum clausit sacrilego populo Judæorum; jejunus filium viduæ ab inferis resuscitavit; jejunus pluvias et ignes de cœlo excitavit; jejunus curru ad cœlum raptus est, et quadraginta dierum jejuniu divinam acquisivit præsentiam. Tunc denique plus meruit, quando plus jejunavit. S. AMBR. in l. de Elia et jejun.

Esther et Judith, jejuniu indicto, effecerunt, ut propositum suum feliciter percipientes, populum suum ab interitu liberarint. ESTH. IV. et JUDITH. VIII.

Vir quidam in Italia misere divexatus a podagra et chiragra, et reliquo membrorum usu privatus, cum ab hoste in turrim inclusus, et quotidie nonnisi pane arcto, et aqua modica refectus esset, rebus mutatis salvus et incolumis, colore vultus commendabili, e carcere dimissus est. DREX. l. I de Jejun.

PœNA VIOLATÆ ABSTINENTIÆ. — D. Gregorius Nazianzenus virtute præstans, qui, etsi statu humilis, tamen tanquam celsior loco vibrare jacula in delinquentes, cum occasio opportuna daretur, minime prætermisit, non hæreticos solum Ecclesiæ Catholice perduelles, sed et Ecclesiæ quoque filios pravitate morum a disciplina Ecclesiastica aberrantes coercuit. Cum enim (ut vel unum de his hic referamus exemplum) accepisset Eleusium Præfectum sibi familiaritate conjunctum, ab Ecclesiâ jejunium institutum prætermittere, ut gravis offensæ reum, ad ipsum scribens ita redarguit: Excepi te etiam tacens, ut silentii quoque sermonem esse intelligas per calamum se proferebant. Loquar autem, que et amicitie et hujusmodi temporari conveniunt. Legibus injuriam facis, Judex, qui non jejunas. Et quomodo leges humanas servabis, qui divinas contemnis, et pro nihilo ducis. Purga tribunal tuum, ne duorum alterum tibi accidat, ut aut malus fias, aut existimeris. Fœda spectacula proponere, se ipsum traduere est. In summa, o Judex, futurum scito, ut judicaris, et minus peccabis. His nihil melius habebam, quod tibi præberem. S. GREGOR. Naz. epist. xxxiv.

De B. Elphego, Wintoniensi in Angliâ Episcopo, sanctitate claro, legitur, quod in die Cinerum, cum de more penitentes de Ecclesiâ liminibus removeret, hortatus est eos, ut tempore Quadragesimali jejuniu et castitate vacantes, diebus illis uxorum etiam delicias abstinerent. Quorum unus, cæteris Episcopi jussionibus reverenter obtemperantibus, joculari cepit, dicens se abstinere non posse a Venere, a cibo pariter et conjugio. Cui Episcopus: Contristas me, miser, oppido nesciens quid tibi pariat dies ventura. Et sic homo ille recedens duram B. Elphegi prophetiam nebulo experitur, dum postera luce in cubiculo est repertus exanimis, incertum, utrum a diabolo sit suffocatus. BARONIUS, t. X *Annal.* ad annum Domini 947.

Anno 1575, in Septimana Sancta milites Comitibus Ludovici a Nassau contempta Religione veteri, carnibus passim vescabantur, et immoedia lætitia efferebantur. Parochus vero id temporis agens, in loco non valde a castris militum remoto, suos confortabat, ut sacrum Quadragesimæ tempus pergerent religiose peragere; illos quidem divinis humanisque sanctionibus contemptis, nunc strenue commessari carnibus, victitare et letari, sed lugubre et funestum Pascha habituros, se vero ac suos fausto ac felici Paschate gavisuros. Quod et factum; nam Catholicis post exactos Sanctæ Quadragesimæ labores Paschalem Solemnitatem festivis gaudiis celebrantibus, ecce subito feria quarta Paschæ universus ille Ludovici exercitus, cum ipso Comite Ludovico omnibusque antesignanis, cæsus et interfectus est, paucissimis fuga salvatis. Adhuc escæ erant in ore eorum, inquit Psalmista, et ira Dei descendit super eos, et gladius Catholicorum devoravit carnes et carnivoros. Hanc stragem Gerhardus Candidus in appendice Historiarum Belgicarum Joannis Meyeri his verbis succincte annotavit. Decimoquarto, inquit, Aprilis die, auxiliares copie, quæ Auraci vires nitabantur firmare in Erieto Mokensi, vulgo « auff der Moeter Danden », ab Hispanis fusæ sunt, et dissipatæ, præcipui exercitus Duces, Ludovicus et Henricus, Nassovii Comites, et Christophorus Palatinus, nec inter vivos, nec inter mortuos reperti. DAUBOULT. c. IV, tit. X, exempl. VI.

His quoque non absimilem historiam refert P. Martinus Delrio, *Disquisitionum Magicarum* tom. II, his verbis: Paucis abhinc

annis, postquam Torpatenses in Lutheranam doctrinam concesserant, feria sexta solemne Paschæ festum proxime præcedente, finita Lutherani Ecclesiastæ concione, civibus e templo D. Matri Virgini sacro reverentibus, quidam alium concivem et familiarem invitat ad prandium; rogat, una domum comitetur, habere se egregium paratum petasonem Westphalicum: alter parum abhorrens respondet, sibi esse gallum opipare clixum, quem cupiat in symbolum adferre. Dum ad mensam accumbitur, alter os quoddam galli ambedere volens, imprudens pene ipsum deglutit; quod cum neque transmittere, neque eximere valeret, eo ipso die suffocatur. Alter postridie Paschæ malo spiritu corripitur, et non multo post rabie et furore exagitatus animam una cum demone exhalat. DELRIO, in *Disquisit.* p. I, q. III.

Rusticus noster die Veneris negotii causa hereticum Villæ ministrum adiit. Erat in mensa opipare sane apparatus carnis. Jubeat ille assidere hospitem, ut irridendum propinetu compotatoribus, quippe Catholicum invitavit ad carnes; cum ille constanter abnueret, et se eo die areeri ab iis Religione diceret, arripuit risus materiam, urgent, sollicitant, risu, cachinnis, atque temulentis clamoribus admovent ori, intrudunt prope in oculos; tam egregius minister magnum bolum delicatissime carnis arripit, rusticum nomine appellat, et in ejus ludibrium, cunctis intentis ad spectaculum, manum attollit, ac deglutiturus pandit impurissimas fauces. Adhuc esea erat in ore ipsius, et ira Dei descendit super eum. Hæsit aperto atque hianti ore; nullo conatu, nulla vi conjungi iterum maxillæ potuerunt, quas Deus disjunxerat. Perducitur Uratislaviam, frustra adhibet chirurgos, aliosve medicos; dumque magni fitnt ad rem novam concursus, ille qui contra Religionem Catholicam se aperuerat, et ore apertissimo verbum nullum exprimere poterat, eo miraculo prædicatæ apertissime fidei veritatem, in ejusque testimonium os habebat apertum invitus. Non absimili modo, funestiore exitu, petulans mihiereula inter Catholicos immorans, die Sabbati, ut primum carnis bolum in os ingressit, extincta repente in terram concidit. DAUBOULT. l. c. exempl. IX.

In Provincia Polonica, anno Domini millesimo quingentesimo octogesimo quinto, juvenis quidam in Podlachia oppido cum

feria sexta carnibus vesceretur, nec ab hospitibus monitus respiceret, hospita, ut est feminarum sexus ad imprecandum promptus natura, ad heulionem conversa: Utinam, inquit, vel diabolus vres! Habuit quæ subitum eventum mala precator. Nam carniu vorator a diabolo cooptus est obsideri. Cumque ad patrem delata res esset, adhibitaque de more preces, et exorcismi, sævire malus dæmon in Sacerdote cepit, furere in eos, qui aderant, juvenemque illum miserandum in modum excruciare, donec interclusis faucibus enecavit. Fuit hæc res juveni quidem ipsi luctuosa, etsi eum æquitatis divinæ pena ad sanitatem jam ante traduxerat, sed imperati ab Ecclesiâ jejuniu contempторibus, quos inopinatus casus perturbavit, salutaris. Ibid. exempl. X.

EXEMPLA DOMESTICA.

S. Ignatius quamdiu Manrese fuit, pane solo, et aqua vitam tolerabat, et omnibus diebus, præterquam Dominicæ, jejunabat. Sed et postea carnem vitulinam, pullos, aliave, quæ in deliciis sunt, non admittebat, licet hospites ad convivium invitatos haberet, et tamen senex morbis oppressus, stomachique nausea repletus erat. *Vita.* l. I, c. v; *Gloria S. Ign.* c. XIX.

S. Franciscus Xaverius cum in Comorino versaretur licet summe laboraret, et sudore perpetuo diffunderet, tamen oriza tantum exigua, et a se cocta vivebat, raro piseæ aut lacte licet acido adhibito. Meliaporam tendens septem dies sine ullo cibo traduxit. *Vita.* l. II, c. VI, et LXI.

P. Petrus Faber, cum initio conversionis ob scrupulos, nature in comedendo satisfacere non posset, in Exercitiis per sex dies a cibo et potu abstinuit; ex quo tempore magnam facilitatem et tranquillitatem circa abstinentiam per totam vitam est nactus. *Vita.* l. I, c. III.

P. Franciscus Suarez, præter Quadragesimam et totum Adventum, ter in hebdomade severe jejunabat. *Vita.* t. *Ang. præ.*

P. Thomas Sanchez semel in die comedebat et bibebat, idque noctu; ultimis vero annis altero tantum die calidos cibos sumebat, altero herbas, sæpe tamen multis diebus solis herbis vivebat. Ann. 1610. *Colloq. Gran. Vita.* cap. v et VIII.

P. Gonsalvus Silveria, cum esset Conim-